

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Florijanske ulice h. št. 19.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Segedin in Sarajevo.

Voda in ogenj, dva toliko potrebna, pa tudi nevarna elementa, sta pokončala dva velika mesta avstrijska, voda Segedin, ogenj Sarajevo. Škoda je na obeh krajih velikanska, reva huda. V Segedinu so cenili škodo na petnajst milijonov, v Sarajevu jo cenijo na tri in dvajset milijonov. Eno pa je, kar se človeku precej v vid posili, to je razlika sočutja, ki ste ga onesrečeni mesti našli.

Po katastrofi v Segedinu odmevala je vsa Evropa po klicih na pomoč; nabiranje darov v veliki meri se je takoj začelo, tako da so v kratkem času par milijonov nabranih imeli.

Celó svetlega cesarja so kar predrzno prigajali v listih, da naj pride osobno v Segedin, kar bi bil itak sam storil, ker ima toliko usmiljeno srce. To je bil tak haló, tako vpitje po vseh listih, da so z njim vsa dnevna vprašanja preglušili. Kdo bo reveže zavidal, če se jim pomaga? Bog obvaruj kaj tacega! Pa žaljiv vtis dela le velika razlika med sočutjem za en kraj in za drugi kraj.

Nesreča v Sarajevu ni nič manjša od one v Segedinu; pa kdo se zmeni za Sarajevo? Cesarska rodovina je pač prva priskočila na pomoč, kakor vselej; pa kaj se sicer stori za bosansko glavno mesto? Tu ni tistega vpitja, ni tiste radodarnosti, ni tistega velikanskega nabiranja po celi Evropi. Kje leži vzrok? Ta se pač kmalo najde. V Segedinu je bila tretjina prebivalcev judovska, velike časnike imajo pa zopet judje v rokah. Če se kakemu judu v Rumuniji le kak las skrivi, slišimo po celi Evropi vpitje časnikarskih čifutov, ko so pa

Turki kristjane klali, so ti pošteni molčali ali pa vse tajili. Ko je bilo lani vse hrvatsko Posavje pod vodo, niso se nič zmenili za to, nihče ni zanje pobiral, še knjim so prišli pobirat za Segedince. Tudi na Slovenskem smo imeli velike nesreče, pa kdo nam je pomagal? Na Českem je bila ono leto povodenj, ki je desetkrat toliko škode naredila, ko v Segedinu, pa nabrali so menda le pol milijona za Čehe.

Mi kristjani pač ne moremo vpiti, nam so usta zamašena, ker imajo judje glasila javnega mnenja, časnike, v rokah. Ali je to zdravo stanje? Težko. V Sarajevu je nekaj judov, pa mendo jih ni prav dosti, ker bi se bolj vpilo po časnikih. Kjer je veliko na pomagaj-klicanja pri kaki nesreči, smemo vselej preverjeni biti, da so judi zadeti.

Revščina v Sarajevu je velika, ker nihče ni bil zavarovan. Ali se bo zanje kaj storilo? Morda bo vlada kaj vkrenila, vkreniti morala; po privatnih darovih se bo malo dobilo; ljudje so že taki, od časnikov so duševno odvisni, in to od judovskih časnikov; če tam prav glasne lamentacije beró, potem dajo radi, če pa časniki stvar le memogredé omenjajo, potem tudi ljudje na nesrečne brate kmalo pozabijo. In prav to je vzrok, da se jezimo na velike in mnogim merodajne dunajske časnike, ker se premalo zmenijo za nesrečo v Sarajevu, skoraj nič v primeri z vpitjem, ki so ga zagnali o povodnji v Segedinu. Nam se skor brezvestno zdi, da listi, ki sodnijske obravnave o kakih lopovih in tatovih na dolgo in široko popisujejo, ne najdejo prostora za opisovanje grozne nesreče velikega mesta, ki je lani stopilo pod varstvo avstrijskega orla, in smo tedaj mora-

lično primorani, pomagati njim, ki bodo nosili in že zdaj nosijo z nami vred enaka bremena.

Kar merodajni listi dunajski zamudé in z molčanjem pokvarijo, hočemo mi v nekoliki meri popraviti, in prosimo pomoči za Sarajevece, ter opozorujemo na veliko nesrečo vsaj Slovence, ki so se od dunajskega časnikarstva že več ali manj emancipirali, ter bolj slušajo, hvala jim, naše domače časnikarske glasove. Saj nam ne bodo nikdar zamerili, da je bila od nekdanja naša iskrena in vroča želja, emancipirati jih duševne odvisnosti od listov, ki za naš rod nikdar sočutja in ljubezni imeli niso.

Zložimo tedaj Slovenci nekaj krajcarjev za uboge Bošnjake v Sarajevu, kjer je 15.000 ljudi brez strehe in med njimi jih je mnogo tisoč, ki jim je vse imetje pogorelo. Usmilite se ubogih otročičkov, ki mater milo kruha prosijo, pa ona jim ga nema dati! Vsaka šestica bo izbrisala eno solzico: Kdor več ima, naj več dá, kdor malo ima, naj od malega z dobrim srcem nekaj dá.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 22. avgusta.

Slovenski poslanec mariborske okolice, baron **Gödel-Lannoy**, je bil nagloma na Dunaj poklican. Meni se, da se mu bo izročila kaka važna naloga.

V **Dalmaciji** je odložil svoj državnozbornski mandat poslanec Pavlinovič, menda, ker hoče svoj sedež prepustiti voditelju dalmatinske narodne stranke, dr. Klaiču.

O naši **notranji situaciji** sodijo

Prepodobni Sergij.

Slika iz samostanskega življenja v Rusiji.

Po Kostomarovu spisal I. Steklasa.

(Dalje.)

Sergij je ostal sam v šumi, preživel tam več let; podnašal neobičajna krotjenja samega sebe; bil tudi v nevarnosti raztrganim biti od divjih zveri. Trpel je tudi mnogo od prikazni, ki so nerazločljive z muko takega samotnega življenja. Med tem pa se je zvedilo, da se v nekem kraju pokori zatajevavec, in v kratkem so začeli k njemu prihajati mnogi eden za drugim ter postavljali okoli njega hišice. Oni so obdržali v leseni cerkvi juterico, večernico in ure, a za službo božjo pa so pozvali bližnjega duhovna k sebi. Čez nekoliko časa pa so silili Sergija, da prevzame igumenstvo nad njimi, in če ne bi hotel, da se bodo vsi razšli. Sergij se je dolgo branil, dokler ga vendar ni posvetil za duhovna in igumena perejavslavski škof Afanzij. Tako je bil položen temelj Trojicko-Sergijevskega samostanu.

S početka je bil novo osnovani samostan jako reven; v njem je bilo samo 12 bratov, kajti več jih ni bilo mogoče sprejeti radi pre-

velike bednosti; bilo je pravilo ustanovljeno sprejeti novega brata še le takrat, ko je kateri od 12 umrl, ali pa kam odšel. Bogoslužje se je večkrat opravljalo pri njih pri brezovej luči, a včasih se ni mogla služba božja opravljati radi pomanjkanja vina. Vendar pa je igumen strogo zabranil prositi milostinjto ter postavil pravilo, da imajo vsi živeti od svojega truda ali pa od dobrovoljnih, neizprošenih darov. Sergij sam je pokazal lep primer delavnosti: pekel je kruh, šival obleko, nosil vodo, sekal drva, v vsem je služil bratom, niti ene minute ni zanemaril, a hranil se je s kruhom in z vodo. Čeznavadno krepak in zdrav ustroj njegovega telesa osposobil ga je podnašati tak način života. Zraven tega je bil strog pa tudi proti drugim ter je zahteval od svojih bratov ravno tako strogo življenje kakor je bilo njegovo. Čez nekoliko časa se je pa vendar stanje novega samostana poboljšalo. Glas o svetem življenju Sergija in njegovih bratov se je vedno bolj in bolj širil, in glej prišel je k njim iz Smolenska arhimandrit Simon. On je prinesel s seboj znamenito premoženje, katero je poklonil samostanu Sergijevega. Za njim je prišel brat Sergijev, Štefan, ter pripeljal s seboj

svojega dvanajstletnega sina Ivana, kterega je izročil vodstvu Sergija, ki ga je precej postrigel ter nazval Feodorom. Od slej ni Sergij nič več omejeval broja bratov v svojem samostanu; postrigel je vsacega, ki je želel, podvrgniti ga poprej točnemu in strogemu izpitu. V samostan so začeli vedno bolj in bolj dohajati romarji bili so med njim siromaki, ktere je bilo treba hraniti, ali bili so tudi knezi, vojvode in bogati ljudje, ki so darovali samostanu bogate svoje zaklade. O Sergiju se je razširilo mnenje, da je on nadaren z velikim darom prerokovanja. Ne gledoč na to slavo živel je Sergij poprejšno težavno življenje ter se ponašal enako ljubeznjivo proti knezom, ki so obogačevali samostan, kakor proti siromakom, ki so dobivali podporo v samostanu.

Med tem pa so se začeli ljudje na pusto zemljo okoli samostana naseljevati: že za časa Ivana Ivanoviča se je povzdignil okoli samostana posad, a za njim vasi in polja; ljudje so trebili hoste ter prazno zemljo spreobračali v obdelano. Le ti novonaselenci so se v svojih medsobnih zadevah obračali na Sergija, kot sodnika in pomiritelja svojega. Životopisec Sergijev, pripovedovaje kako je bilo sploh v obi-

ruski listi različno. Eni mislijo, da je sprava s Slovani odkritosrčna in dobrodejna, drugi zopet menijo, da hoče vlada le Slované na svojo stran privabiti, da bo zamogla potem toliko odločneje postopati proti Rusiji. Mi nečemo o tem še sodbe izreči, kak upliv bo imel notrajni preobrat na zunajno politiko, vendar menimo, da se bo s sedajno večino težko uganjala protislovanska politika, narobe mislimo, da more nastopiti čas porazumnega postopanja Avstrije in Rusije na Balkanu, obrajeno proti gnjili Turčiji. Rusija gotovo ne bo branila Avstrijancem prodreti celó do Soluna, ako se ob enem tudi izhodna Rumelija popolnem osvobodi. Najbolje bi bilo turško carstvo v Evropi popolnoma razbiti, ker nema pogojev v sebi, da bi postalo kedaj še zdrava država. To se dá pa le potem doseči, ako se dožene popolno sporazumljenje med Avstrijo in Rusijo.

Cehi so z novim ministerstvom sicer zadovoljni, vendar zahtevajo dejanj, ki se do zdaj še nikjer ne vidijo.

Potrebno bi res bilo, da se **državni zbor** kmalo skliče, ker le od njega mi pričakujemo inicijative v marsikaterih stvareh, ki nam na srcu leže. Ko bodo naši poslanci na Dunaji, zamogli bodo pri ministrih marsikaj z osebnim občevanjem doseči, na kar ministri, o naših razmerah menj podučeni, še ne mislijo.

Da „**ustavoverna**“ stranka ni tako edina, kakor se hvali, kaže nam dosti jasno shod liberalnih poslancev, ki se ima napraviti v Lincu, in ki ima namen, odtrgati se od Herbstove diktature, ter približati se vladi. Naprednjaški listi, kakor „Deutsche Zeitung“ hudo napadajo ta nameravani shod in linško „Tagespost“, ktera je bila toliko predrzna, da se je izvila iz oklepa dunajskih listov, ter začela na lastnih nogah stati. Pisala je namreč „Linzer Tagespost“, da morajo ustavoverci druge taktike se poprijeti, če nečejo vsega zgubiti, ker je ministerstvu zmirom mogoče, da „ustavoverce“ še bolj, ko zdaj, v manjšino potisne. Da bi pa ustavaki svoje napake spoznali, to jim nikdar ni na um prišlo, zato so silno hudi na „Linzer Tagespost“, da jim njih grehe očita. —

Iz Dunaja se v angleške liste piše, da postane grof Szehenyi, sedajni poročnik v Berlinu, naslednik Andrassyev, ter da bode na Balkanu in proti Turčiji bolj ostro postopal. —

Kaj mora ravno Madjar našo zunajno politiko voditi? Madjar proti svojemu turškemu „bratu“ ne bo nikdar ostro postopal, in dokler bomo pod madjarsko zastavo na iztoku napredovali, tako dolgo smemo biti preverjeni, da naše zmage niso stalne, in da naša vlada ni priljubljena, ker Madjara, kakor Turka ne more videti ne Srb, ne Bolgar, ne Rumunec, ne Rus.

Vnanje države.

Bolgarija. Knez Aleksander je sklical vse poslanike tujih držav, ter jih je zagotovil, da se on hoče samo s tem pečati, kako ljudstvo izobraziti in k napredku napeljati. Za zunajno politiko se ne bode dosti brigal. — Zoper prvo bolgarsko ministerstvo se vzdiguje že močna opozicija. Očitajo ministerstvu, da je prelomilo večkrat bolgarsko ustavo.

Prvič je knez po ustavi le „svetlost“, vlada mu pravi „visokost“; drugič, po ustavi ne sme biti v Bolgariji niti plemstva, niti nazivkov, in ministri si vendar dajejo nazivek „ekscelencia“; tretjič bolgarska ustava prepoveduje nastavljanje tujih uradnikov, in vendar jih je vlada več nastavila. Zavalj teh in enakih pregreškov hočejo vlado na zatožno klop posaditi.

Nemčija. Časnik „Nord. allg. Zeitung“ piše: „Časnikarski prepir med Nemčijo in Rusijo netijo le nihilisti, ker njim mora biti na tem ležeče, da se sprete obe največi konservativni državi.“

Španija. Španci seznanijo svet naenkrat z mnogimi pritožbami čez sultana Marokanskega in njegovo vlado: da slabo vlada in podložne samovoljno odirati pusti, da Arabci napadajo in plenijo mirne Špance v Ceuti, da angleški poslanik zvonec nosi in skor vse vlada, da je treba vednih pritožb pri marokanski vladi itd. Iz vsega je razvidno, da želé Španci marokanski sultanat anektirati. Neka bude, ako se čutijo močne dovolj. Vendar Španci še niso nobenega naroda srečnega storili, kamor so raztegnili svojo oblast, tedaj jih tudi v Afriki ne bodo veseli.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 22. avgusta. (Za glasbeno matico.) Lepo razvijajoče se petje v Ljubljani obrača zopet pozornost na našo glasbeno matico, ustanovljeno po prizadevanji našega neutrudljivega Valente za prospeh slovenske

glasbe, v prvi vrsti za izdavanje skladieb. Se ve da s to edino nalogo ne more še biti ves njen delokrog dovršen, omejena je na to edino delovanje le vsled prepričlih materijalnih moči. Nam vsaj se zdi, da ima beseda „glasbena matica“ širji pomen, nego si ga zdaj sama dejansko pripisuje. Mi Slovenci potrebujemo naprave, ki bo skrbela tako za napeve, kakor za pevce, tako za melodije, kakor za godce in za inštrumente!

Nam se pravi „pevački“ narod, in res imajo naši rojaki dobre glasove, dober sluh za glasbo sploh. In kako imamo godbo v Ljubljani! Ali se smemo še imenovati „pevački“ narod, dokler nismo v stanu v glavnem mestu izšolati si kako vsaj na pol porablljivo godbo? Zares smo se sramovali, ko so oni dan mariborski godci tako lepo godli v zvezdi. Ali mar glasbena matica misli, da to ne spada v njen delokrog? Ne, tega ne misli, ampak njene moči so preslabe. Kakor smo zvedeli, bi ona tudi rada podpirala pevce, pa je v tako slabem denarnem stanju, da jej to ni mogoče.

Mlado in žlahtno drevesce „glasbene matice“ zadela sta dva huda udarca. Prvi je bil hudi nemčurski veter, ki jej je odnesel učitelje, ker so se za Lasser-Stremayrove vlade zbalji biti pri narodnem društvu, ter skoraj vsi zapustili glasbeno matico. Drugi udarec je bil odstop mnogih duhovnikov, ki so pristopili rajši k ceciljanskemu društvu.

Zaradi učiteljev je tolažba, da se bodo zopet povrnili, kedar jih enkrat nemčurska môra jenja tlačiti, kar se bo morda že v kratkem zgodilo.

O razmeri med „glasbeno matico“ in „ceciljanskim društvom“ bi se pa zamoglo reči: obe društvu sti potrebni, ceciljansko društvo ni ustanovljeno, delati glasb. matici konkurenco in je tudi ne bode, nasprotno je odvezlo glasb. matici le veliko breme, polovico dela in skrbi; matica bo zdaj omejena na posvetno narodno petje. Potrebno je pa tudi to, ako hočemo narod naš poblašiti in izpodrinuti one surove, včasih zelo nesramne „gassenhauerje“, ki se še mnogo pojó po kmetih. Lepo vbrano petje je zmirom znamenje narodove omike, in ne bomo svojega lica bolj osvetili pred svetom, nego z lepim petjem, ne samo v mestih, ampak tudi po deželi. Petje in godba pa tudi blaži srce, in nemamo boljšega sredstva za iz-

čaju silnih tlačiti uboge ter prisvojati tuje blago, navede tudi en tak slučaj za primer: en stanovnik posada samostanskega je vzel od drugega svinjo za hrano ter ni plačal zanjo nič. Prevarjeni je pritekel k Sergiju. Sergij je poklical krivičnika ter mu rekel to le! „Dete moje, znaš li ti, kaj je Bog? vedi, da je on oče sirotam in udovam, sodnik pravičnih in grešnih, ti ki jemljejo drugim in niso zadovoljni kar jim dobrota božja darovala ter neprestano ptuje blago žele, ti sami osiromašijo in hiše njihove opusté ter sila njihova skrši, na drugem svetu pa jih čaka bezkončna muka. Povrni tedaj temu siromaku, kar je njegovega in za na prej tako ne delaj.“ Obtoženi ga je ubogal.

Za vlade Douskega so znali o Sergiju že v Carigradu, in patrijarh Filotej mu je poslal križ, paramand (plašč), shimo (obleka ruskih mnihov najstrožjega reda) ter pismo, v katerem ga nagovarja, da bi vpeljal družabno življenje. Od tega časa je postal trojčki samostan občnodruštven. Ugled k Sergiju je pobudil velikega kneza Dimitrija nekolikokrat obrniti se k njemu. Vsled prepira med Dimitrijem Konstantinovičem suzdaljskim ž njegovim bratom Borisom

za Nižaji Novgorod je po povelju Dimitrija moskovskega in metropolita Aleksija Sergij odšel v Nižnji Novgorod, zaprl tam vse cerkve ter tako prisilil Borisa popustiti svojemu bratu. L. 1385 je pomiril že jako stari Sergij za vedno dva največa sovražnika: Dimitrija moskovskega in Olega rjezanskega. Največo slavo pa si je zadobil vsled svojega ponašanja za časa kulikovske bitke. Dimitrij je namreč, zbiraje vojsko proti Mamaju, prišel k njemu po blagoslov. Sergij je prerokoval zmago ter spodbujal velikega kneza in ves ruski narod na sveto borbo za slobodo Rusije. Ko se je njegovo prerokovanje spolnilo in Rusi slavno zmagali, povzdignila se je še bolj njegova svetost. Kasneje se je zložilo ustno izročilo, da je sveti igumen blagoslovil dva mnih iz svojega samostana za boj: Aleksandra Peresveta, bivšega bojara in Osljaba, in oba dva sta pala v bitvi. Ker pa o tem dogodjaju ne govori niti drevni životopis Sergija, niti v drugih letopisih, to se more komaj kot historični dogodek priznati; ali ta spomin se je čvrsto ohranil med potomci ter je imel velik nrvstveni vpliv, ki je povzdigoval slavo Sergija in njegovega samostana.

Mitropolit Aleksij je pred svojo smrtjo poklical Sergija k sebi ter mu hotel predati posle smrti metropolijo. Sergij pa se je odločno odpovedal tej časti ter ni hotel celo dolgo sprejeti zlatega križa od Aleksija: „jaz od mladosti nisem nosil zlata, a v starosti se mi pa še bolj pristoji živeti v siromaštvu“, je govoril Sergij. Čeravno pa je bil Sergij tako ponižen, vendar je večkrat povzdignil svoj glas v cerkvenih zadevah. Ko je po smrti Aleksija hotel Dimitrij povzdigniti na metropolitiski prestol svojega ljubimca Mitaja, govoril je Sergij odkrito proti njemu.

Razun trojčkega samostana osnoval je Sergij še nekoliko drugih. Enkrat se je vnel prepir med njim in njegovim starejim bratom Štefanom za časa večerne službe božje. Štefan stoječ na levem koru, vpraša kanonarha (pevca): „Kdo je tebi dal to knjigo? „Igumen“ je odgovoril kanonarh. „Kdo je tukaj igumen, — reče Štefan; — se nisem li jaz prvi naselil na tem mestu?“ Sergij je slišal te besede, in dovršivši večernico, ni šel v sobico, nego se je napravil na pot v Mahračenski samostan k svojemu drugu kijevljaninu Štefanu, osnovatelju Mahriščenskega samostana, posvetovavš

obraženje in poblaženje naroda. Kakor smo tedaj prijatelji „ceciljanskega društva“, vendar obžalujemo, da je morala glasbena matica po njem trpeti, in najraje bi videli, ko bi bili gospodje pri obeh družtvih zapisani, se ve da, komur je mogoče. „Narodni davek“ se ve da se že na vse strani pobira, in postaja nadležen, pa kdor ne more, od tega se tako ne zahteva, kdor pa more, naj pristopi k glasbeni matici, da bo zamogla bolj uspešno delati.

Kdor v resnici ljubi naš narod in domovino, ta bo gotovo tudi vnet za naše lepote, za naše čednosti, on ne bo pustil, da bi mi naše glasbene talente zakopali, ampak on bo pomagal društvu, ki ima namen zbujati in širiti, likati in blažiti slovensko glasbo.

V tej stroki zamoremo prekositi druge narode, da se bomo vsaj v eni stvari odlikovali, in da nas ne bodo zaničevali.

Kaka lepa godba bi se dala v Ljubljani izšolati in to iz samih izobraženih ljudi! Tudi pevce za gledišče bi glasbena matica lahko izvežbala. Pa za vse to je treba denarja, in tega ravno manjka. Glasb. matica ima tako majhno število udov, da se ga sramujemo povedati. In vendar je že toliko lepih stvari izdala, ter pokazala svojo zmožnost in dobro voljo! Kdor je vnet za narodni napredek, kdor je prijatelj mile glasbe, vbranega petja in izurjene godbe, kdor hoče, da se naš narod s tem pripomočkom oliko in poblaži, — naj dela za glasbeno matico, naj sam pristopi in naj še druge ude privabi.

To pišemo, ne da bi bili po kom naprošeni, ampak iz lastnega nagiba in prepričanja, ker narodni glasbi veliko važnost pripisujemo, ter iz srca želimo, da bi našla več prijateljev in podpornikov med rodoljubi.

Z Dolenjskega 20. avg. Tekoče leto je za nas Dolenjce res slavno, ne le da smo pri zadnjih volitvah za državni zbor tako slavno zmagali na političnem polju, se smemo letos ponášati še tudi v drugem obziru, namreč z novo mašniki. Menda noben človek ne pomni toliko novih maš na Dolenjskem, kakor jih je letos, in žalibog jih zopet ni kmalu toliko pričakovati. Imeli smo jih že tukaj pet, namreč v Leskovcu, v Šentvidu, v Kočevju, v Ribnici

se ž njim namenil se je Sergij naseliti na pustem bregu reke Kiržače ter osnovati tamkejši nov samostan. Bratje trojckega samostana so začeli iskati svojega igumena, in ko se je zvedilo, kje je on, začeli so se eni, eden za drugim seliti k njemu. Sergij je izprosil od metropolita Aleksija dovoljenja za zidanje cerkve v čast Blagoveščanja. Ko se je raznesel glas, da je Sergij osnoval nov samostan, prišlo je k njemu mnogo ljudi, tudi mnihov in posvetnih, oni so prostovoljno pomagali mu zidati cerkev in samostan; knezi in bojarji so dajali denarne podpore za zidanje novega samostana; ali po silni prošnji trojckih bratov je zapovedal metropolit Aleksij, da se ima Sergij vrniti v trojcki samostan, a v novoutemeljenem samostanu postaviti enega izmed svojih učencev za predstojnika. Sergij je postavil tam za igumena Romana a od tega časa je bil utemeljen samostan Blagoveščanja na Kiržači (pokrovski ujezd v vladimirski guberniji. Izmed sedanjih moskovskih samostanov sta bila osnovana od sv. Sergija Andronjev in Simonov samostan. Prvi je bil postavljen na bregu reke Janze po želji metropolita Aleksija, v spomin rešitve iz morske nevihte, ko se je vozil iz Carigrada. (Konec prih.)

in v Št. Lorencu, eno pa v Ljubljani; v nedeljo pa bo zopet v Dobrniču. Kakor sem omenil, ne pomni nobeden tako srečnega leta, da bi bilo dalo duhovskemu stanu pri nas toliko novih boriteljev za vero, kakor je letošnje, katero si bomo dobro zapomnili.

Povsod so se te slovesnosti lepo vršile in pokazale, da ljudstvo ima vkljub nasprotnemu prizadevanju razgrajajočega liberalizma še staro spoštovanje do svojih prvih in najboljših učiteljev, duhovnov. A moj namen ni, popisovati vse te slovesnosti, ker sem bil le pri nekterih navzoč. Dovolite mi pa, da omenim nekoliko zadnje nove maše v Št. Lorencu, katero je obhajal častiti gospod Franc Zorec, po slovenskem svetu znan po slikah, ktere izdeluje že dve leti za „Brenceljna“. Do zdaj se je njegovo ime zamolčalo le vsled njegove želje, zdaj pa, mislim, se mi ne bo grozil, če izdam skrivnost, ki mu dela vso čast.

V Št. Lorencu nove maše že ni bilo 40 let. Zado je daroval čast. gosp. Lesjak, zdaj župnik v Kostanjevci. Zato je bila ljudem taka slovesnost nekaj čisto novega, privrelo jih je povabljenih in nepovabljenih od blizo in daleč toliko, da v majhno cerkev jih je moglo iti le prav pičel del. Pridigoval je čast. oče Metod iz Novega mesta jako lepo in primerno. Cerkev je bila okinčana, ves dan so pokali možnarji in peli zvonovi. Pri obedu je bilo zelo živahno, med „svati“ je bilo več slovenskih možakov in veliko število duhovnikov, tudi primernih napitnic ni manjkalo. Pa tudi nepovabljeni šentlorenški farmani so se tega dneva veselili, vse je bilo židane volje do pozne noči. Vse to se je vršilo v najlepšem redu, slavnostnemu dnevu vseskozi primerno, šentlorenčani bodo ta dan gotovo dolgo pomnili.

Častitemu gospodu novomašniku pa želimo vso srečo pri delovanju v vrtu gospodovem, pa tudi na polju izobraževanja naroda. Naj bi nam „Brencelj“ prinesel še marsiktero njegovih slik!

Z Litije 20. avg. Na pravi zvon je vdaril Vaš dopisnik, ki je nedavno grajal napake pri poštah na Kranjskem, posebno po kmetih. Tudi jaz imam nekaj na srcu, kar bi rad potožil poštnemu vodstvu z željo, da bi kaj pomagalo, če je mogoče.

V Litiji je namreč vožna pošta, ki, kakor se po naznanilih baha, prevažata popotnike od tod v Trebenj in Novomesto in s teh krajev tudi nazaj v Litijo. Povedano pa je pri tem, da more sprejemati le toliko popotnikov, kolikor jih v voz gre, in to število je navadno 3. Prednost ima tisti, ki se prej oglasi, kar je po pravilu „kdor prej, pride prej melje“ popolnoma pravično. Ali kako se sedanji poštar po tem ravna, o tem izmed več drugih tu le dva primerljeja, čeravno je enakih več.

Nedavno se vpiše nek gospod — peljaje se po železnici v Ljubljano — za prihodnji dan nazaj do Trebnjega; poštar sprejme naročilo in obljubi, da bo sedež prihranjen, ker se do tje še ni nihče oglasil. Res se pripelje drugo jutro gospod po železnici nazaj, sedeža v vozu si popolnoma gotov. Ali kaj mu pové poštar! Voz je ves zaseden, za-nj ni nobenega prostora več. Kaj mu je storiti? Mudi se mu, doma mora biti o pravem času, toraj si najame za drag denar voz in se pelje. Pozneje pa zvé, da poštni voz v Litiji še ni bil poln, pač pa se je napolnil med potjo. Kaj bi človek k temu rekel? Ali je to pravilno ali ni?

Druga dogodba. Oni teden se pripeljata z Ljubljane dva popotnika, ki sta bila že štiri dni prej naročila si prostor v poštnem vozu do Trebnjega. Ko se oglasita, pravi poštar, da

morata plačati voznino do Novega mesta, drugače ni prostora zanju v vozu. V zadregi sta res to storila, a vprašanje je: po kakih pravicah sme poštar zahtevati od popotnikov plačo do Novega mesta, če si toliko dni prej naročé prostor do prve pošte, t. j. do Trebnjega? Ali se ne pravi to ljudi dreti? Poštar mora dobro vedeti, kako težko in za kak denar je v Litiji dobiti vozov, morda je to vzrok njegovemu ravnanju. Ker sta potem v Trebnjem dva druga sedla na sedeža že do Novega mesta plačana in ju morala najbrže tudi plačati, je dobil poštar vožnjo od Trebnjega do Novega mesta dvakrat plačano. Ali je to po pravici?

Moja srčna želja je, da bi ta moj spis prišel pred oči dotičnemu uradu in da bi se odpravile take krivične nepristojnosti. S čim li more poštar opravičiti to — mehko rečeno — čudno ravnanje? Ali mora res vsak popotnik, če se tudi o pravem času oglasi, plačati do Novega mesta, če prav se pelje le do Trebnjega? Dobro bi bilo, da se to zve, ker se bo potem marsikdo premislil, predno bo šel na litijsko pošto, vzlasti če še nobene gotovosti ni.

Spod Triglava 20. avg. (Prijazen opominj.) Ni davno, odkar so oznanili slovanski študentje viših šol na Dunaju, da hočejo tudi zaneprej razveseliti slovanski svet z novo knjigo: „Slovanski Almanah“, ktera bo obsegala razno berilo v več slovanskih narečjih. Namen njih je res lep in hvalevreden, da bi namreč pospešili na vse strani slovansko vzajemnost, in te nam je res potreba. Ali vsak pameten človek bi rekel, da k slovanski vzajemnosti ne bodo gg. vseučiliščniki s svojim berilom prav nič pripomogli, ako ne bodo svojega berila tudi tako vredili, da ne bodo žalili ž njim nobene verske družbe ali stanu. Kako in kje se je do sedaj to zgodilo? V letošnjem „Slov. Alm.“ je v hrvatskem oddelku drama z imenom: „Tartufov vnuk“. Tartufov se tukaj popisuje in čitatelju pred oči stavi kot največji slepar in najzaničljiviši človek, kteremu ni nobena reč sveta, pred ljudmi pa se svetohlini. V dramatici se taki značaji lahko in dobro dajo porabiti, ker pesnik one drame sam dobro ume.

Ali žalilo je gotovo marsikoga, če tudi ni redovnik, ko je videl, da lopovi „Tartufov vnuk“ dobiva zraven hulja, obješenjak itd. tudi priimek ježuita. Tako se v tem delu stavi večkrat sleparski Tartufov med poštene jezuite. Tako se čita prvokrat na str. 272: „sliedbe ježuitske... Moj dragi sin pozna svetca toga, jer jedan svet je vprav ko i drugi.“ Kdo ne spozna, da imajo te besede majke Tartufove v sebi veliko razžaljenje — ali, da se ne poreče, da iščemo dlake v jajci poglejmo kaj je na str. 305: „Zar ne znaš, da je Ježuita onaj v Anko zaljubljen“ in na str. 306: „V licu žut je, meršav Ježuita.“

Vsakdo tedaj lahko vidi, da je v tem delu hoté ali nehoté razlit serd nad ubogo družbo ježuitsko, ki je toliko dobrega storila ne le k zmagi resnice, ampak tudi v prosep vse omike. V slabi luči bi se pokazal, ki bi se hotel s tem opravičevati, da je moderno v romanah in najzaničljivših družbah velikih mest imeti jezuite za „homines abominabiles.“

Da pa ne bodo mislili gg. vredniki „Slov. Alm.“, da iščemo kakih preprirov, moramo povedati, da smo le iz najboljšega namena in ž njimi se vjemaje ta opomin priobčili, da se zaneprej take spotikljivosti odstranijo, ki pešpešujejo le versko in potem pa tudi narodno mržnjo med posameznimi slovenskimi narodi.

Iz za Svete gore, 20. avg. (Shod Nabrežini.) „Naj bode za vse primor-

ške Slovane eno samo politično društvo s sedežem v Trstu in to ima svoje glasilo.“ Tako je zaključila večina odličnih rodoljubov, ki so se 10. avg. sošli v Nabrežinah v posvet, kako je primorskim Slovanom mogoče dati „boljšo organizacijo, več delavnosti, da ohranimo, kar smo do zdaj pridobili na narodnem polji, in da te male pridobitve še izdatno pomnožimo.“ Prebralo se je 14 došlih pisem, 12 dopisnikov je izreklo željo v smislu zgoraj navedene resolucije. G. dr. Tonkli je pojasnil potrebo političnega društva in lista v Gorici, in povabil društvo „Edinost,“ naj za svoj organ sprejme list „Sočo“.

Ugovarjali so mu gg. Primožič, Jan, Dolinar, Nabergoj, Mohorčič in dr. ter povdarjali, da je Trst a) središče vseh treh primorskih dežel, b) da je v združenji moč, c) da mora v blagor naroda nehati vse strankarstvo, d) da je v Trst lahko zahajati po železnici, i. t. d. „Soča“ na to odgovarja posredno, rekši svojim naročnikom, da „bode redno končala svoj IX. tečaj in želi praznovati svojo desetletnico v Gorici.“

Kako pa o nabrežinski resoluciji misli slovensko občinstvo?

Brez obotavljanja smem reči, da ona resolucija ugaja Istri, Trstu in nekoliko Krasu, toda Vipavi, Gorici, Brdom in soški dolini pa gotovo ne.

Oglejmi si razloge gg. Primožiča in tovaršev. I. Oni pravijo: „Trst je središče“ ... No Trst je središče glede lege in c. kr. uradov, ali kedo bi mogel reči, da je tudi središče narodnega gibanja? Žal da ni! Tržaški rodoljubje sami to najbolj občutijo. Trst moramo še le pridobiti za Slovanstvo. Nekaj krepkih generalov imamo v Trstu, a armada še dremlje. Trst je kupčijsko mesto in kot tako bolj udano gmotnim nego idealnim nazorom, tudi tržaški rodoljubje imajo svoje shode večkrat zunaj mesta.

II. „V združenji je moč“, to je potrjena resnica, ali Slovani smo zunaj doma vedno federalisti, in zakaj pač bi bili domá centralisti? Sloga nam je potrebna, ali ta nikakor ne more tirjati le eno politično društvo za vse Primorje. Jaz obžalujem, da jih nimamo deset. Vzemite v roke deset let stare slovenske časnike in brali bote cele kupe razlogov, da nam je treba po vseh večih mestih in trgih političnih društev. So mar tisti razlogi že tako splesnivali, da bi nam danes za tri dežele zadovalo eno samo politično društvo, naj ima že sedež kjer koli? Ali mar delovanje mnogih društev na isti podlagi splošnega smotra ne bo naroda doma bolj budilo in mu dajalo na zunaj večo veljavo nego eno samo društvo?

Naša sloga naj obstoji v tem, da bomo vsi delali pač v raznih krajih in društvih, a zložno za ene in tiste duševne in gmotne potrebe naroda, vsi za napredek, blagostanje in slavo naroda.

III. „Mora nehati strankarstvo.“ To je rečeno vsakemu rodoljubu, ki ne išče svoj, ampak narodov prid, prav iz srca; toda vprašam, ali ne bo strankarstvo imelo v enem društvu tako ali pa še bolj ugodna tla nego v dveh ali mnogih društvih?

IV. „V Trst je lahko zahajati po železnici, tje težijo vse tri dežele.“ Ta razlog velja v obče za Kras in Istro, ali druge Goričane vodijo opravila le v Gorico. Sicer itak ljudstvo ne zahaja rado v oddaljene kraje k političnim shodom, to vidimo pri „Slogi“ v Gorici in pri „Edinosti“ v Trstu.

Gospodom, ki so sprejeli spredaj omenjeno resolucijo, je morebiti v Trst priložnejše za-

hajati nego v kako drugo mesto; ali nikar ne mislimo, da bi eno društvo vspešnejše delovalo, nego dva ali več društev. Tudi, ako bi zoper navedene razloge za Trst ne bilo nič ugovarjati, vendar mislim, da bi bil nabrežinski shod bolje vstregel narodni organizaciji, ako bi bil sprejel resolucijo, ki bi priporočala na enaki podlagi za vsako deželico vsaj eno politično društvo z enim skupnim listom.

Rojaki! dela je veliko, tedaj ga bo treba deliti, da se Sloveniji ne pripeti, kar se je Pergamu, dasiravno je Hektor rekel: „Pergam te-le podpirajo rame.“

Iz Sarajevskih razvalin, 11. avgusta. Vedno še gori. Vedno se tudi še žigajo podzemeljski magazini, ter strašno poka včasih in se vzdiguje grdi črni dim visoko proti nebu. Zidovje prčelo je tudi razpadati in rušiti se. Sedaj je pak vsakako podoben nekdanje ponosno Sarajevo samo razvalinam, ter ga tako tudi včerajšnje „Bosansko Hercegovske novine“ imenujejo.

Škoda je neprecenljiva, najprvi trgovci uničeni popolnem, nekterim bogatinom je pogorelo na tisoče in tisoče cekinov in bankovcev, o katerih so mislili, da so dobro spravljene v podzemeljskem magazinu. Med pogorelice prištetni moram tudi nemški konzulat, turško veliko banijo (toplice gorke), ubozega katoliškega škofa, koji niti v Sarajevem ni bil, rešilo se mu je nekoliko revnih stvari, tedaj je ubožec v jenem letu že drugič začet od strašne nesreče. Ravno tako je vse pogorelo pravoslavnemu arhimandritu Savi Koncnoviču, otel je revež samo to, kar je na sebi imel.

Domače novice.

V Ljubljani, 23. avgusta.

(Petindvajsetletnico posvečenja v duhovne) bo obhajalo več duhovnov v torek 26. t. m. na Dobravi pri Ljubljani. Vseh skup je 19, pa sta dva v Ameriki, toraj ne bodo vsi mogli sniditi se. Res lepa in redka slovesnost.

(Mrtvo z vode zlekli) so včeraj dopoldne neko neznano žensko v Trnovem pri Ljubljani. Imela je čez 80 gl. denarja pri sebi. Najbrže je priplavala po Ljubljanci doli. Ali je tu nesreča ali hudodelstvo, se še ne ve.

Razne reči.

— Štajersko pisateljsko društvo. (1) To društvo obstoji še le deset let, pa ima

vendar že precejšno premoženje, in izplačuje udovam pisateljev pokojnine. Če kak ud za delo nezmožen postane, dobi tudi pokojnino. Kaj tacega pri Slovencih pač ni mogoče, ker je tolika zavist med pisatelji in le drug družega v nič potlačiti hoče.

Umri so:

Od 12. do 14. avgusta: Matevž Pokoren, delavec, 29 l., za jetiko; Lena Koritnik, gostinja, 70 let, Anton Maček, tesar, za omehčenjem možganov; Katra Planko, otrok, 9 mes., za prehlajenjem; Urša Zupar, mizarja žena, 53 l., za vodenico; Sofija Braun, častnika soproga; Pavla Indof, zidarja otrok, 13 mesecev, za božjastjo. Franc Babšek, delavca otrok, 5 l., za drisgo; Katra Dovšek, delavka, 29 l., za plućnico. Marija Govže, delavka 20 l., za trebušno vnetico, Anton Bohinec, čevljarja otrok, 2 1/2 mes., za sušico; Janez Jager, mesarja otrok, 3 m., za drisgo; Nace Belič, 25 l., delavec, vtonil.

Priporočila vredne knjige.

Annabuch, v. Anleitung zur Nachfolge u. Verehrung der hl. Anna, 720 str. gl. 1.50.
Allioli, Dr. J. F. von, Lebens-Nächte, 2 gl.
Der rechtunterrichtete kath. Christ in seinem Gebete, 1178 strani, 1 gl. 20 kr.
Kržič, Izgledi bogoljubnih otrok, vezane 40 kr.
Lésar, Zgodbe sv. kat. cerkve 40 kr.
Monatrosen 1879, Heft I. 1 gl.
Proschko, Strahlenfeste aus der Geschichte des Hauses Habsburg, eine Festgabe, 50 kr.
P. Seebüch, O. S. Fr., das Leben Jesu 80 kr.
Venec pobožnih molitev, I. II. zv. 1 gl.
Zwenger, Nar lepši čednost in nar gersi pregreha mehko vezana 85 kr.
Pot v večnost mehko vezana 36 kr.
Sv. križev pot, 3 kr.

Za biro, sploh za darila, priporoča svojo lepo zalogo sv. podobnic kolikor mogoče po nizki ceni

Katoliška bukvarna
pred škofijo št. 6.

Umetne zobe in celo zobovje

vstavlja brez bolečin, in ne da bi bilo treba korenine izpuliti, in vsakovrstne zobne operacije izvršuje tako, da človeka ne boli,

mamlječ s prijetnim gazom
(Lustgas-Narkose)

Anton Paichel,
zobni zdravnik
pri Hradeckovem mostu v
I. nadstropji.

Žitne cene preteklega tedna.

Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša 3²⁶/₁₀₀ mernikov.

Reči	V Ljubljani		V Novem-mestu		V Kranji		V Sodražici		V Mariboru		V Ptujju		V Ormužu		V Celovcu		V Zagrebu	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenice (hektoliter)	6	70	7	—	7	—	7	50	6	40	5	80	5	—	7	—	6	90
(mernik)	2	80	2	30	2	15	2	30	1	97	1	78	1	80	2	25	2	22
Reži (hektoliter)	4	39	4	88	5	20	—	—	4	30	3	56	4	50	5	—	4	50
(mernik)	1	65	1	50	1	60	—	—	1	32	1	9	1	38	1	54	1	38
Ječmena (hektoliter)	3	25	3	10	4	55	4	55	4	20	3	75	5	40	4	30	4	20
(mernik)	1	45	1	5	1	40	1	40	1	28	1	15	1	55	1	32	1	28
Ajde (hektoliter)	4	71	4	22	4	55	5	76	4	70	3	67	4	17	4	78	4	20
(mernik)	1	70	1	30	1	40	1	76	1	45	1	13	1	26	1	85	1	54
Prosa (hektoliter)	4	55	4	10	4	70	5	84	4	20	3	70	7	80	4	46	5	—
(mernik)	1	65	1	25	1	50	1	78	1	28	1	14	2	40	1	36	1	54
Turšice (hektoliter)	4	80	3	75	4	55	4	95	4	20	3	65	6	60	4	—	3	70
(mernik)	1	90	1	15	1	40	1	50	1	29	1	12	2	53	1	22	1	20
Ovsa (hektoliter)	2	90	2	42	2	76	3	26	2	60	2	86	3	25	3	—	3	—
(mernik)	—	80	—	70	1	—	1	—	—	80	—	82	1	—	—	92	—	29